

Ruben Willaert
restauratie & archeologie

Pastorijstraat 9

Wervik, West-Vlaanderen

Projectcode 2025B382

NOTA

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

PROEFSLEUVENONDERZOEK

RUBEN WILLAERT NV

8200 SINT-MICHIELS-BRUGGE

TEN BRIELE 14 | BUS 15

AUTEUR:

Emiel Vandewalle, Rune Van Caenegem

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2025

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV. Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

INHOUDSTAFEL	3
1. Inleiding	5
2. Programma van maatregelen	6
2.1 Administratieve gegevens	6
2.2 Gemotiveerd advies over het al dan niet nemen van maatregelen	7
2.2.1 Volledigheid van het uitgevoerde onderzoek	7
2.2.2 Impactbepaling	7
2.2.3 Aan- of afwezigheid archeologische site	9
2.2.4 De waardering van een archeologische site	11
2.2.5 Bepaling van Maatregelen	11
BIBLIOGRAFIE	12

FIGURENLIJST

Figuur 1: Synthese geplande werken weergegeven op de meest recente orthofoto (© Geopunt).....	8
Figuur 2: Allesporenkaart	10
Figuur 3: Allesporenkaart op de meest recente orthofoto (© Geopunt)	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

1. Inleiding

De nota werd opgemaakt naar aanleiding van de geplande realisatie van een nieuw meerwoningenproject met ondergrondse parkeergelegenheid (West-Vlaanderen). De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt 782 m².

Het projectgebied situeert zich volgens het gewestplan in een zone bestemd als woongebied. Het plangebied situeert zich binnen een vastgestelde archeologische zone, namelijk de historische stadskern van Wervik. Het gebied valt noch binnen een archeologische site, noch binnen een gebied waar geen archeologie te verwachten valt.

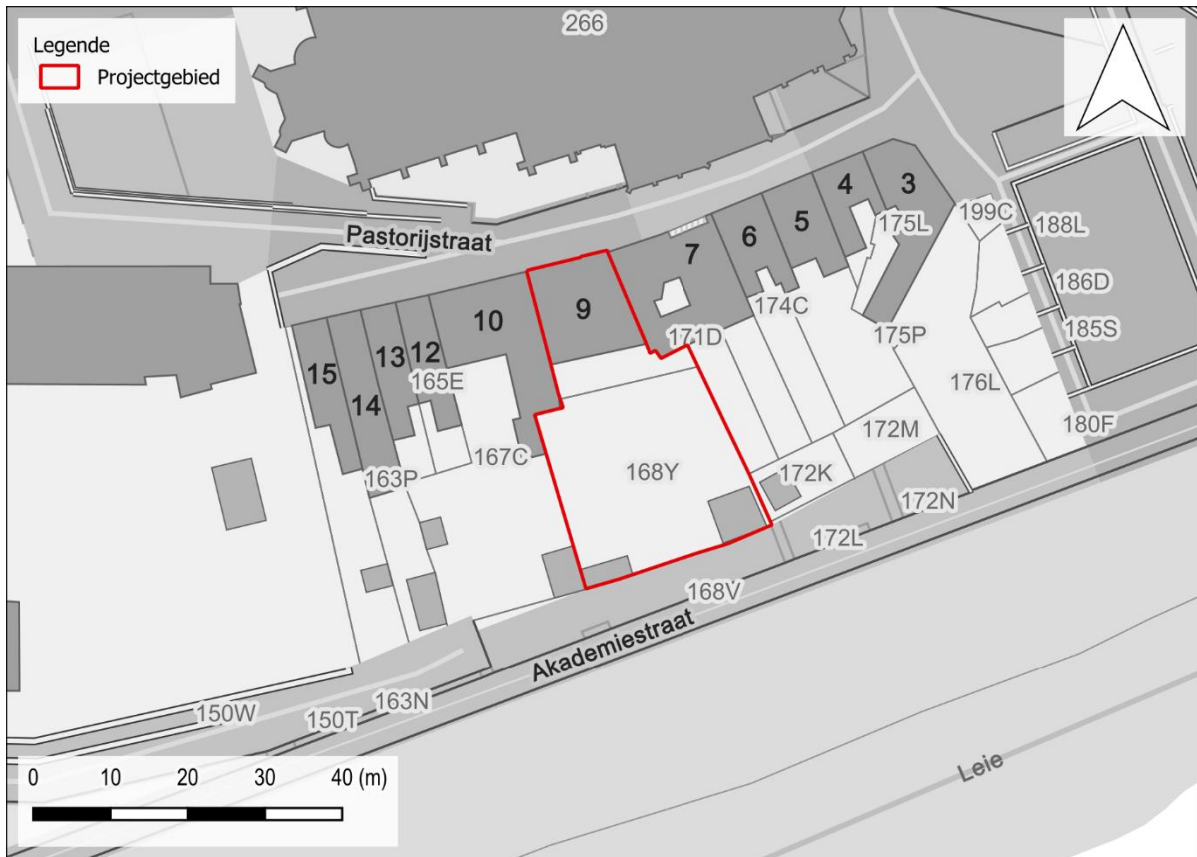
De archeologienota, opgesteld door Ruben Willaert nv, bestond uit een bureauonderzoek (2023A88). In het programma van maatregelen werd opgenomen dat er verder archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem diende uitgevoerd te worden in de vorm een proefsleuvenonderzoek (2025B382).

Ruben Willaert nv werd aangesteld om het vooronderzoek met ingreep in de bodem, in de vorm van een proefsleuvenonderzoek, uit te voeren. Deze tekst behelst het programma van maatregelen.

2. Programma van maatregelen

2.1 Administratieve gegevens

PROJECTCODE	2025B382	
ERKENNINGSNUMMER	OE/ERK/ARCHEOLOOG/2015/0069	
BOUNDING GEOMETRY	X ₁ : 56360	Y ₁ : 163722
	X ₂ : 56440	Y ₂ : 163777
KADASTER [WERVIK]	Afd. 1, Sectie C, Perceelnr's: 168x, 168y	
GEOGRAFISCHE INPLANTING	Figuur 1	
BETROKKEN VELDACTOREN	Emiel Vandewalle (erkend archeoloog, veldwerkleider), Rune Van Caenegem (archeoloog, RTS), Belén Malerba (archeoloog), Frédéric Cruz (geoloog)	
BEGIN EN EINDDATUM VELDWERK	06/03/2025	
WETENSCHAPPELIJKE ADVISERING	Dr. Frédéric Cruz (geoloog, Ruben Willaert nv), Janiek De Gryse (erkend archeoloog, Ruben Willaert nv)	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (bron: Geopunt).

2.2 Gemotiveerd advies over het al dan niet nemen van maatregelen

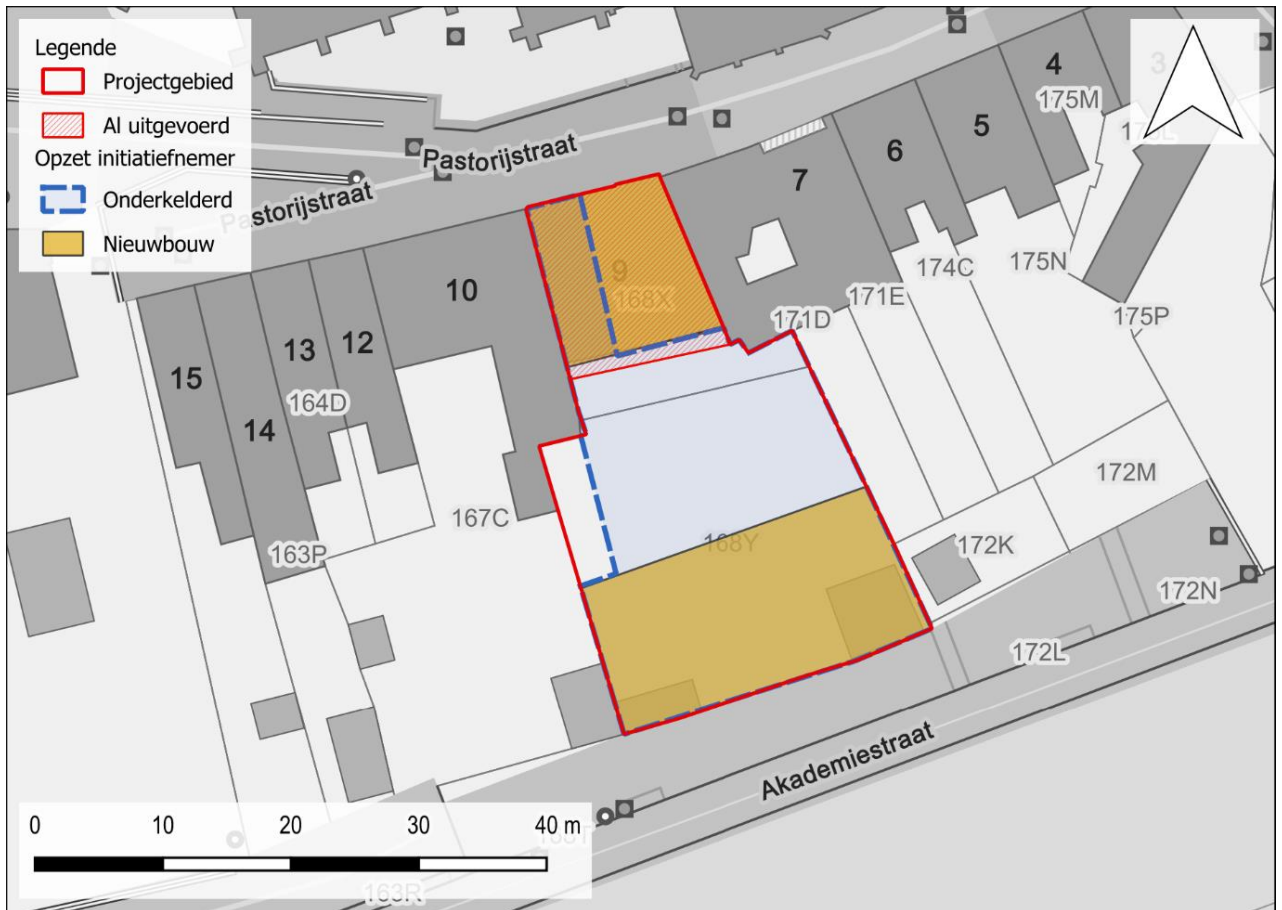
2.2.1 Volledigheid van het uitgevoerde onderzoek

Het uitgevoerde traject met het bureauonderzoek (2023A88) en het proefsleuvenonderzoek (2025B382) leverde voldoende informatie op om de aan- of afwezigheid van een archeologische vindplaats te kunnen bevestigen en waarderen. Het onderzoek leverde in functie van deze nota voldoende gegevens op om een gefundeerd advies te formuleren.

2.2.2 Impactbepaling

De opdrachtgever plant de realisatie van een nieuw meerwoningenproject met ondergrondse parkeergelegenheid. Hiervoor wordt eerst de bestaande bebouwing achteraan het perceel binnen het projectgebied gesloopt en de bestaande verharding uitgebroken. Ter hoogte van huisnummer 9 was er eerder al een renovatie gebeurd van het bestaande pand.

Langs de zuidzijde van het terrein worden een nieuwbouwwolume voorzien. Aan de noordzijde vindt een renovatie en uitbreiding plaats van de bestaande woning. Beide volumes hebben een respectievelijke oppervlakte van ca. 150 en 300 m². Het nieuwe bouwwolume in het noorden was reeds gerealiseerd voor de start van het proefsleuvenonderzoek. Over het grootste deel van het projectgebied wordt een ondergrondse parkeergelegenheid met een oppervlakte van ca. 640 m² aangelegd. De parkeergarage rijkt tot een diepte van 3 m ten opzichte van de nulpas (+16,13 m TAW).

Figuur 2: Synthese geplande werken weergegeven op de meest recente orthofoto (© Geopunt)

2.2.3 Aan- of afwezigheid archeologische site

Er werd één proefsleuf (2,4 m breed) getrapt aangelegd met een 5,5 ton rupskraan met platte graafbak onder toezicht van de veldwerkleider. De grond werd laagsgewijs afgegraven, waarbij tijdens de afgraving gecontroleerd werd op sporen.

Het maaiveld binnen het projectgebied situeert zich tussen +14,25 m TAW en +15,91 m TAW. De nulpas van de werkzaamheden bevindt zich op +16,12 m TAW. Het terrein daalt af richting het zuiden, richting de Leie. Het archeologisch niveau kent een gelijkaardig verloop. Een eerste niveau werd aangelegd tussen +13,85 m TAW in het noorden en +13,38 m TAW in het zuiden van de proefsleuf. Vervolgens is trapsgewijs verdiept tot een diepte van +13,07 m TAW in het noorden van de sleuf en +11,47 m TAW in het zuiden van de proefsleuf. Het vlak werd aangelegd tussen ca. 1,5 m en 2,8 m -mv, ofwel tot een maximale diepte van -4,65 m ten opzichte van de nulpas.

De sleuf werd continu leeggepompt met behulp van een dompelpomp, maar omwille van veiligheids- en praktische redenen (grondwater) kon niet dieper aangelegd worden.

Er werd één putwandprofiel geregistreerd. De westelijke putwand is integraal opgeschoond en geregistreerd. Het profiel werd gefotografeerd, getekend en beschreven. De interpretaties en veldwaarnemingen gebeurden in overleg met dr. Frédéric Cruz (Ruben Willaert nv).

De onderste lagen van het profiel kunnen als alluvium van de Leie geïnterpreteerd worden. Het alluvium representeert overstromingsafzettingen, ook wel bekend als oeverafzettingen. De alluviale vlakte werd continu door de Leie opgebouwd: de stroom migreerde, sedimenteerde in de bedding en trad nog regelmatig buiten haar oevers, waarbij alluvium werd afgezet in de alluviale vlakte. De stroom kon zich zelfs nog verplaatsen.

Het diepste punt van het profiel bevindt zich op +11,47 m TAW. Dit is circa een drietal meter onder het maaiveld (+14,50 m TAW) en maar liefst 4,65 m onder de nulpas.

Uit de alluviale overstromingspakketten kon wat aardewerk ingezameld worden. De vondsten zijn algemeen in de late middeleeuwen te dateren. Daarnaast kon uit enkele sporen die het alluvium doorsnijden, dus post dateren, een beperkte hoeveelheid aardewerk ingezameld worden. De oudste vondsten dateren uit de 14de eeuw.

Gezien de landschappelijke ligging in het alluviaal gebied van de Leie, was er vermoedelijk geen of slechts een zeer beperkte menselijke aanwezigheid binnen de grenzen van het projectgebied. Pas op het einde van de late middeleeuwen is enige activiteit binnen de grenzen van het plangebied waar te nemen.

In totaal zijn er negen unieke spoornummers uitgeschreven die geregistreerd werden in vlak. Er werden 12 vondstnummer uitgeschreven. Verder werden recente sporen geregistreerd onder het spoornummer 999.

Het oudste aangetroffen te dateren spoor is een laag, S3. Deze kan geïnterpreteerd worden als overstromingspakket en is te plaatsen in de 14de eeuw. Hieronder bevindt zich nog een (afval?)kuil, S2. Het vondstmateriaal in dit spoor is echter weinig diagnostisch en kan slechts algemeen in de late middeleeuwen geplaatst worden. Verder is een puinkuil aangetroffen,

S8=S9, die de alluviale pakketten doorsnijdt. Deze is op basis van de vondsten te dateren tussen 1450 en 1550. Ook zijn twee muursegmenten geregistreerd, S1 en S4, die aangelegd zijn in de alluviale overstromingspakketten. De muren zijn vermoedelijk in de 15de/16de eeuw te dateren. Tot slot is op een hoger niveau een rechthoekige bakstenen constructie aangesneden. Vermoedelijk gaat het om een soort beerputje die op basis van de vondsten en de stratigrafische ligging te dateren is in de 19de eeuw.

Figuur 3: Allesporenkaart op GRB (© Geopunt)

2.2.4 De waardering van een archeologische site

Er zijn geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van een archeologisch relevante site die tot een aanzienlijke kenniswinst kan leiden. De aanwezige sporen beperken zich tot drie muursegmenten (S1, S4 en S5). S1 en S4 kunnen mogelijk geïnterpreteerd worden als 15de/16de-eeuwse muren. S1 is vermoedelijk een restant van een tuinmuur. S4 is gezien zijn breedte en diepte mogelijk een buitenmuur van de voormalige historische bebouwing. S5 kan mogelijk geïnterpreteerd worden als 19de-eeuws beerputje. Daarnaast zijn twee kuilen geregistreerd. Het gaat om een (afval?)kuil, S2, en een puinkuil, S8 (=S9). De resterende spoornummers zijn uitgegeven aan lagen (S3, S6 en S7). Spoor 3 is het oudste te dateren spoor met in zijn vulling 14de-eeuws aardewerk. Spoor 8 (=S9) kan op zijn beurt gedateerd worden tussen 1450 en 1550.

Na overleg met dr. Frédéric Cruz (geoloog) en Janiek De Gryse (erkend archeoloog - specialiste stadskernonderzoek) is beslist dat het kennispotentieel als laag in te schatten is en dat bijgevolg geen vervolgonderzoek dient uitgevoerd te worden.

Bodemkundig kan geconcludeerd worden dat het plangebied zich in het alluviaal gebied van de Leie bevindt. Hierdoor was er vermoedelijk geen of slechts een zeer beperkte menselijke aanwezigheid binnen de grenzen van het projectgebied.

Het projectgebied bevindt zich vermoedelijk buiten de Romeinse vicus. Het kerkhof van de Sint-Medarduskerk bevond zich waarschijnlijk meer naar het noorden en de voormalige historische bebouwing concentreert zich presumptief in het noorden van het projectgebied.

2.2.5 Bepaling van Maatregelen

De geplande werken zullen het archeologisch vlak verstoren. De grote graad aan bebouwing vanaf de 20ste eeuw op het projectgebied, de noodzaak tot het installeren van Berlinerwanden en de geringe oppervlakte van het resterende plangebied, zorgt er echter voor dat de totale oppervlakte van de onverstoorte zones te klein te noemen is om een degelijk zicht te kunnen krijgen op het archeologisch bestand. Hierdoor is het archeologisch potentieel tot kenniswinst van het terrein te klein om, met het oog op de kostenbatenanalyse, verder archeologisch onderzoek te adviseren.

Hierboven werd geargumenteed dat het projectgebied een laag potentieel tot nuttige archeologische kennisvermeerdering bezit. Gezien het resultaat wordt een **vrijgave** geadviseerd van het projectgebied. Bijgevolg wordt geen programma van maatregelen uitgeschreven.

BIBLIOGRAFIE

LITERATUUR

Willaert, A. 2023, *Archeologienota Pastorijstraat 9 Wervik, West-Vlaanderen*, Deel 1: Resultaten van het Bureauonderzoek, Brugge.

Van Goidsenhoven W. 2023, *Archeologienota Pastorijstraat 9 Wervik, West-Vlaanderen*, Deel 2: Programma van Maatregelen, Brugge.

Vandewalle E., Van Caenegem R., 2025, *Nota proefsleuvenonderzoek Pastorijstraat 9 Wervik, West-Vlaanderen*, Deel 1: Verslag van Resultaten, Brugge.

DIGITALE BRONNEN

www.geopunt.be

<https://dov.vlaanderen.be>

<https://inventaris.onroerendergoed.be>

<https://cartesius.be>

<https://loket.onroerendergoed.be>

